

Jožeta Žumra ni več

Konec leta 2005 sem izvedel, da je moj prijatelj Jože Žumer resno bolan. Z ženo sva ga šla obiskat v Klinični center. Bil je v veliki sobi, kjer so okrevali bolniki po operacijah na glavah. Bala sva se srečanja z njim, saj sva vedela, da z glavo ni šale. Toda Jože je bil tak kot vedno. S značilnim humorjem nama je pravil zgodbe o svoji zahtevni operaciji. Kot šalo nama je celo razlagal, kako izgublja spomin in ga je nekaj časa skrbelo, da mu kradejo večerjo, a se je potem zavedel, da enostavno vse pozabi ... Potem pa je potožil, da je že sit poležavanja in končno odločno rekel:

»Še malo, da pridem k sebi, potem moram pa začeti delati nekaj ustvarjalnega!«

Ustvarjalnost, kreativnost, to je bil Jože! Njegova neskončna domišljija, njegove velikokrat nore zamisli so bile tisto, s čimer nas je navduševal, nas pritegnil in potegnil za sabo.

Spoznala sva se davnega leta 1973 na Akademskem alpinističnem odseku. Takrat sva bila oba enako zagnana dvajsetletna študenta, ki sva se prišla učiti plezanja v gorah. Tisto jesen in zimo sva nekajkrat skupaj pohajala po Julijcih, poletje 1974 pa je bilo na nek način najino. Preživela sva teden dni v stenah nad Zapotokom v Trenti, s prijatelji zlezla na Mont Blanc in preplezala še nekaj smeri v naših stenah. Vendar so bile njegove plezalske ambicije večje od mojih. Meni je bilo dovolj, da sem se potepal po neznanih krajih, on pa si je želel vedno težjih vzponov. Našla sva si vsak svojo družbo, vendar vedno ostala prijatelja.

Na društvu smo ga vedno občudovali, kako lepo je plezal! Morda se sliši smešno, toda

pleza se res lahko na različne načine. Lahko si posiljen in se nekako grobo prebiješ čez težave, lahko pa si talentiran in elegantno kot mačka preplešeš čez ključna mesta. Tak je bil Jože! Kot, da bi

bil rojen za premagovanje skalnih ovir. V svojem času je v alpinizmu dosegel marsikaj. Pravi spomenik njegovih uspehov mu je v svoji zadnji knjigi postavil Tine Mihelič, naš vzornik, Kugy modernega časa. Takole je zapisal o vzponu v Malem Koritniškem Mangartu:

»Najtežji raztežaj je vodil Jožko, ki ga moram res pohvaliti. Mislim, da je bil v dolgi vrsti mojih soplezalcev največji mojster. To plezanje se je dogajalo v času, ko je bilo že slutiti nove ideje v ple-

zalstvu in Jožko, ki je dvanajst let mlajši od mene, je spadal med pionirje novega vala. V vsej smeri ni napravil nobenega prekrška zoper pravila čistega prostega plezanja.«

Kaj več bi si alpinist Jožetovega kova lahko želel kot tako odkrito priznanje izpod Tinetovega peresa?

V mojem dnevniku Jože ni nastopal skoraj dvajset let. Pred desetimi leti pa se je najino staro prijateljstvo spet obudilo. Jože se je medtem vrnil v svoj Koper, postal učitelj geografije in aktiven jamar. Našo družino je navdušeno vabil v kraško podzemlje. Najinima najstnikoma so bile dogodivščine pod zemljo silno všeč. Nama pa tudi! Kar navada je postala, da nas je za sinov rojstni dan Jože popeljal nekam pod zemljo: v Hankejev kanal, v Brinščico, Martinjsko jamo, Labodnico, Krempljak in kaj vem kam še. Otroka ni bilo treba prepričevati. Navdušeno sta sodelovala v njegovih akcijah. »Joško je car!« Bi si pedagog lahko želel še večjega priznanja kot tako najstniško izjavo?

Njegove akcije pa so bile vredne človeka z domišljijo! Broditi smo morali po potoku na dnu Dimnic in iskati ne vem kakšne hrošče, vlačili smo njegovo fotografsko kramo in prestavljali zapletene sisteme bliskavic in prvih digitalnih fotoaparotov, študirali smo netopirje v jamah, popisovali nemarne podpise jamarjev pod zemljo (enkrat je kislo gledal, ko smo naleteli na velik napis »Joško mona!«), včasih pa smo samo blodili po nepreglednem Matarskem krasu, iščoč vhod v brezno, do kamor naj bi kazale »jamarske markacije« - zlomljene vejice na grmovju, za katere se je seveda izkazalo, da ne vodijo nikamor ... Nepozabno je bilo praznovanje njegovega rojstnega dne julija 1997, ko nas je zbral z vseh vetrov in nam napolnil vikend najprej z vzponom po soteski Gačnika, nato z ogledom utrdb iz prve svetovne vojne v dolini Tolminke, kot vrhunec pa še z dolгим pohodom po osamljenih krnskih gorah, ki ga zagotovo nobeden od velikih in malih takratnih udeležencev do danes ni pozabil.

Nekajkrat smo se morali njegovim idejam tudi upreti. Ni se nam recimo dalo novembra, po prvem snegu, kolovratiti po kaninskih podih iščoč vhode v neznana brezna, ki se menda prav po taki prvi belini rada izdajo ostremu jamarskemu očesu ...

Po svojih podvigih je bil znan tudi v širši Sloveniji. Marsikdo se še spomni, kako so mediji poročali o odkritju toplih vrelcev na dnu našega malega morja. Kdo jih je našel? Naš Jože! Pa ne pod vodo. Na zemljevidih morskega dna, ki so jih naredili Američani, je odkril nenavadne luknje in sklepal, da jih je v debelem mulju na dnu lahko naredil le podvodni izvir. Izkazalo se je, da je imel prav. Le človek z Joškovo kreativnostjo in načinom razmišljanja se je lahko domislil česa takega.

Pogrešali bomo Joškove telefonske klice, ki smo jih dobivali na najbolj nenavadnih krajih sveta, manjkale nam bodo njegove navdušene razlage in zamisli.

Vsem, ki smo ga imeli radi, ga razumeli in občudovali, nam bo neznansko manjkal naš kreativni prijatelj z obale.

Andrej Stritar

Pohod po Otmarjevih desetki

Zadnjo soboto v februarju je Planinsko društvo Vipava v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi Podraga, Vrabče in Štjak organiziralo pohod po Otmarjevih poteh. Nastal je po zamisli velikega ljubitelja gora in narave, nekdanjega podraškega župnika Otmarja Černilogarja. Njegova pobuda je bila, da bi pohodniki obiskali 10 cerkva, v vsaki pa bi izvedeli kaj o kulturnem pomenu cerkve, njeni dediščini in zgodovini. Začetek pohoda je bil pri cerkvi sv. Urbana pred Podrago. Udeležence pohoda je pot popeljala do župnijske cerkve sv. Mohorja in Fortunata v Podragi. Po vzponu do treh cerkva v Tabru nad Vrabčami smo se spustili v dolino Raše, kjer je bila najnižja točka pohoda in obiskali cerkve sv. Martina, sv. Tomaža in sv. Antona puščavnika. Po vzponu k sv. Katarini je sledila še zadnja točka poti in sicer do cerkve sv. Jakoba v Štjaku. Pot je bila zanimiva zaradi lepih razgledov, zaradi vzponov in spustov, počitki ob cerkvah so bili polni duhovne energije. Za udeležence pohoda so bila pripravljena postajališča in pogostitev s kuhanim vinom, domačim likerjem, čajem ter pecivom. Pohod, ki je trajal okrog dvanajst ur, je bil letos že drugič in bo odslej tradicionalen.

Vida Durn

Kako poznamo naše gore?

Goro na sliki mnogi občudujejo, a le malokdo obišče. Katera gora je to?

Tokrat bo za nagrado aktivna športna majica Trekmates, ki jo ponuja spletna trgovina z gorniško opremo www.kibuba.com.

Pravila naše igre smo objavili v januarski številki. Odgovore sprejemamo do 25. 5. 2006.

Rešitev iz prejšnje številke:

Aprilska uganka je bila očitno precej težka, saj smo dobili le 19 pravih odgovorov. Na sliki je bila Krnčica, gora za-

hodno od Krna. Izžrebana je bila Urška Drofenik iz Ljubljane, ki ji bo spletna trgovina www.kibuba.com podarila čutaro Trekmates. Tisti, ki ste se zmotili, ste na sliki prepoznali Krn, Rodico in Tolminski Kuk.

Andrej Stritar

